

Megjelenik
hétente egyszer, vasárnap.

Szerkesztőseg:
Békés-Csabán, kastély utca
8-ik szám.

Kiadó hivatal:
Gyulán Dobay János könyvnyom-
dája és Winkle Gábor könyvke-
reskedése.

A lap szellemi részét illető köz-
lemények a szerkesztőhoz Békés-
Csabára czímzendők, és legfeljebb
minden esztendőnként beküldendők.

BÉKÉS.

TÁRSADALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ HETILAP,
TÖBB BÉKÉSMEGYEI NYILVÁNOS EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: ZSILINSZKY MIHÁLY.

Előfizetési feltételek:

Egész évre helyben házhoz hordva
vagy vidékre
postán küldve 5 frt — kr.
Háromnegyed évre 3 — 75 „
Félévre 2 — 50 „
Évnegyedre 1 — 25 „
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetési díjak:

Egy 4 hasábos petitsor 5 kr.
Kétszori közlésnél 4 „
Háromszori közlésnél 3 „
Többszori hirdetéseknel enged-
mény adatik. Bélyegilleték 30 kr.
A nyílt-tér sora 10 kr.

Hirdetések felvételnek: B. Gyulán Dobay János könyvnyomdájában és Winkle Gábor könyváruháznál. — B-Csabán a nyomdában. — Budapesten Haasenstejn és Vogler, — Bécsben Nattles J. hirdetési irodájában. — Elfogadhatnak hirdetések vidéki leveleiben megrendelés által a „Békés“ kiadó hivatalához” czímzve is.

Melyik utja czélszerűbb a leánynevelésnek?

Mielőtt az utakra térnék, ki kell tüz-
nöm az irányadó czélt s egyuttal megje-
gyeznem, hogy a feltett kérdés egész fej-
tegetése alatt a középosztályt s ennek az
elemi oktatást meghaladt gyermekeit tar-
tom szemem előtt.

Az állam, habogy természetesen ala-
kult, nem egyéb, mint a nemzetnek sze-
mélyesítése; a nemzet meg nem egyéb,
mint az egyéneknek összege; az állam éle-
tében tehát nem nyilvánulhat más szokás,
más erkölcs, más értelem, más tudomány,
más művészet, vagy bármely más tulajdon-
ság, mint a mely a nemzetnek törzsökében,
az államot kiválólag alkotó elemében, a kö-
zéposztály férfijaiban meg van.

Igen, de a férfi a maga értékét, a ma-
ga összes tulajdonságát nagyobbára a csalá-
dában szerezte s családát alkotván ő is,
ebbe összes tulajdonságát átváltszi.

Ha már ugyanazon szellem alkotja a
családát is, a mely a jól rendezett államot,
következik, hogy a jól rendezett család
nem lehet más, mint az államnak megki-
sebbített képe.

Azonban a férfinak, mint a ki inkább
kivül a családon, mintsem benne él, sem
ideje, sem alkalma, sem türelme, sem ta-
pintata nincs arra, hogy az ő saját egyé-
niségét közvetlenül önmaga ültesse át utó-
daiba, vagyis, hogy ama kis képek min-
den vonását önmaga készítsd el; ő csak váz-
latot adhat, a melynek minél teljesebb ki-
töltése aztán a házi asszony feladata, mint
a kinek cselekvés terét ezen kis kép ke-
rete határozza.

De hogy a házi asszony az állam éle-
tében, illetőleg férjében nyilvánuló művel-
tségnek közvetítője, terjesztője lehessen, ok-

vetlenül megkívántatik, hogy a műveltség
íránt élénk érzeke legyen, hogy a művel-
ség egyes tényezőit nagyjából ismerje s
legedesebb örömet az ő házi asszonyi kö-
rének teljes betöltésében találja.

E szerint a házi asszony férjének nem
csupán a neje, hanem gondolatának is élet-
társa; nem csupán anyja gyermekeinek,
hanem tanítója is; nem csupán szokásbeli,
gépies gazdaasszony, hanem oly felhasz-
nálója és rendezője a körébe eső anyagi-
aknak, hogy intézkedéséből értelem, czél-
szerűség, izlés tünjék ki; nem csupán
egyik tagja nemének és nemzetének, ha-
nem mindegyik legnemesebb sajátágainak
hű képviselője.

Az ilyen házi asszonynak kelléke:
nemes érzelmek, erkölcsi öntudat, fej-
lett értelem, komoly ismeretek, munkásság.

Mivel pedig a természet törvénye szer-
int minden leány asszonynak született,
egyebet és kevesebbet a leánynevelés czél-
jával sem tűzhetünk ki, mint a mi és a
mennyi a házi asszonynak szükségese.

Eljutván ekkép a leánynevelés czél-
jának kitűzéséig, áttérök azon utakra, a
melyeken ezen czél felé haladni szoktunk,
az az, a házi, a növelői és az iskolai ne-
velésre.

A házi nevelés a szülei házban, nő-
tanító által történik; tehát a nevelés sike-
re ezen nőtanító képzettségétől, tapintatá-
tól, szorgalmától függ. A tanító egyénisé-
gének ezen fontossága szükségessé teszi,
hogy őt közelebbről megnézzük. Tegyük
fel a legjobb esetet, tegyük fel azt, hogy
a tanító nemzetünkbeli s a mi nőképez-
dénkből került ki. Tegyük fel azt is, hogy
a tanító bár szegény, de művelt családból
való s így jó elem s lehetőleg jó nevel-
dei, vagy nagy ritkaságképen polgári is-
kolai oktatásban is részesült. Ezután 14—
15 éves korában belép a képezdebe, há-

rom esztendőre. — Három esztendő alatt
tizenhárom tantárggyal kell neki meg-
birkóznia, sőt, mivel a tanítótul a francia
nyelvet is követelik, tizennégygyel. — Ha
igaz is, hogy a leány korábban érök, hogy
világosabb öntudattal, szívósabb szorgalom-
mal foglalkozik tantárgyaival, — mint az
ugyanazon koru fiu; mindemellet a tizen-
négy tantárggyal legfőlebb is csak any-
nyira mehet, hogy a vizsgát leteheti, de
nem annyira, hogy tárgyait egyenként is
összefüggésökben áttekinthesse, hogy azo-
kat könnyűséggel kezelhesse; tehát nem
annyira, hogy tanításképes lehessen.

No de nem is lehet a képezdének az
a czéja, hogy tökéletes tanítót bocsásson
ki. A képezde elegendő tett feladatának, ha
tanítványait a legszükségesebb ismeretek-
kel s azon utasítással ellátta, a melynek
segélyével az önképzés lehetséges. Ez az
oka, hogy azok, a kik közvetlenül a ké-
pezdeből kilépett egyén képességével tisz-
tában vannak, nem is alkalmazzák őt ön-
álló tanítóknak, — hanem vagy segédnek,
vagy, ha szükségesből rendesnek, próbált
tanítók közé bocsotva, a végből hogy így
a gyakorlott erők mellett alkalma és sar-
kauntújja legyen ismeretkörét tágítani s a
tanítás módját elsajátítani.

Ezen igen jelentékeny, másodfoku kép-
zés egyenesen a képezdeből házi tanítótá
lett egyenlő lehetetlen azért, mert nincs
ember, a ki őt botlásaira, fogyatkozásaira
figyelmeztesse; mert nincs módjában a
szükséges segédeszközöket megszerezni;
mert nincs ideje az önképzésre; — mert
nincs ereje, hogy annyiféle tantárgyának
mindegyikében kellő jártasságot szerep-
hessen.

Ebből következik, hogy a házi tani-
tónak a képezdeből kihozott ismerete las-
san-lassan, ha netalán nem fogyna is, meg-
kövesül; tanításából az élet kihál; elkez-

dődik és növekszik a betűhöz való ragasz-
kodás; fogya a fejlesztő s nyomába lép a
gépies, az a kémzűvészerű tanítás, mely
a komoly ismeretek üresen maradt helyét
külsőségekkel igyekszik eltakarni.

No igen! de hátha a tanítót cserél-
getjük? Akkor a gyermek többnek szol-
gál kísérleti eszközül, ha lehet, még silá-
nyalabb eredménnyel. Mert megjegyzendő,
hogy a házi tanító-ág nem életpálya; kö-
vetkezőleg a készült, rendes állásban is szí-
vesen látott ember rendes viszonyok kö-
zött s a középosztálynál szokásos fizetésért
nem is szánja rá magát.

De tegyük fel, hogy a házi tanító
egészen megüti a mértéket, hogy tanítása
kifogástalan; még akkor is megmaradnak
bizonyos, a házi neveléstől elválaszthatlan
bajok. Egyik baj az, hogy a tanuló foly-
vást ugyanazon egy ember gondolatait,
eszméit, véleményeit, ítélteit szedegeti ma-
gába, ugyanazon egy ember külsőségei ta-
padniak rá; ugyanazon egy ember szolgál
neki mintaképpül; ugyanazon egy ember-
nek lesz mintegy másolata. Ezt a bajt úgy
hívjuk, hogy *egyoldalúság*. — Másik baj az
hogy a tanító folyvást egy vagy két gyer-
mekkel foglalkozván, figyelmök állandó
lekötése által annyira igénybe veszi őket,
hogy ezen nem gyermekeknek való fe-
szültséget a gyakori kimerültségnek kell
követnie, a mi pedig testileg, kedélyileg
és szellemileg éppen a leányoknak való leg-
kevésbé. — A harmadik baj meg az, hogy
elszigeteltsége miatt nincs módjában a gyer-
meknek hozzá szokni azok társaságához, a
kikre őt az élet későbbben mégis csak rá-
szoritja. Így vetjük el a magvat az egy-
mással való kölcsönös elégedetlenségnek,
fitymálásnak, összeharthatatlanságnak, képzelt
rang- és képzelt műveltségbeli önámításnak.

Figyelmet érdemel még azon viszony
is, mely a család és a tanító között van.

TÁRCZA.

Az 1543. eszt. febr. 11-én Gyulán tart. or-
szággyűlés. 1)

(Vége)

A mi már ezen országgyűlés szellemét illeti,
az, a mint fejebb említém, egészen elűt az alig
öt héttel előbb tartott nagyváradi országgyűlés
szellemét. Mig ott az ország rendjei biztosítják
Ferdinandot hűségükről, sőt hozzá követet is ne-
neztenek, ki e hűségnyilatkozatukat neki megvi-
gye: ellenben a gyulai országgyűlésen Ferdinand-
ról szó sincs, sőt az itt jelen volt rendek ellen-
kezőleg a legnagyobb kegyelettel gondoskodnak
Izabelláról és annak kiskoru fiáról. Mindez azt
mutatja, hogy a gyulai országgyűlésen nem igen
voltak jelen Ferdinandpártbeliek, sőt újabb tanu-
bizonyúsága annak, a mit már egyik munkámban
— „Békés vármegye hajdanában“ jeleztem, hogy a
békésmegyei nemesség határozott Zápolyapárti
vagy is az akkor ugynevezett nemzeti pártbeli volt.

A gyulai országgyűlésen egyébiránt nem is
annyira a külpolitika, mint inkább a zilált bel-
ügyek rendezése foglalkoztatta a rendeket. Nem
biztak ugyan nagyon Martinuzsiban, mint akinek
ingadozó jellemét eddig is bőven kiismerhették,
mindazonáltal a kormányzás, az igazság kiszol-
gáltatás és a pénzügy kezelése és így a legfőbb
hatalom továbbra is az ő kezeiben összpontosita-
tott, részint minthogy mindezeknek tényleg birto-
kában volt, részint mert János király is halála
előtt őt bizta meg az ország kormányzatával kis-
koru fia nevében. Azonban hozzá tették a rendek:
hogyha fontosabb ügyek merülnek fel, akkor min-

dég az urak tanácsával járjon el, sőt szükség ese-
tén a királynét is értesítse.

Ugyancsak ezen országgyűlésen szintén Mar-
tinuzzi elnöklété alatt törvényszék szervezetett,
melyhez a hatalmaskodási perek a megyei törvény-
székektől felebbeztessenek.

Aztán kinyilatkoztatták a rendek, hogy ok
eddig is készek voltak adózni az ország közszük-
ségleteire, ezután sem vonakodnak attól, de fel-
hívták Martinuzsít, hogy az ország jóvedelmének
kezeléséről számot adjon. Ő kinyilatkoztatta, hogy
e kívánatnak most elegendő nem tehet, azonban in-
dítványozta, hogy jövőre névze válasszon a gyű-
lés oldalá mellé bizonyos számú biztosokat, kik
vele a pénztár kezelésébe befolyjanak. A rendek
ebbe beleegyeztek, azon meghagyással, hogy a
közjóvedelmek egyesegyedül az ország, az özvegy
királyné és kiskoru fia szükségének fedezésére
fordítassanak. Hogy kik választattak így biztosokul,
azt fájdalom, az országgyűlés actáiban feljegyezve
nem találjuk.

De a mi ezen országgyűlést különösen ne-
vezetessé teszi, az az alsóbb rendű nemességnek
erélyes, hátor föllépése, sőt lehet mondani heves
kifakadása a főnemesség ellen.

Amint mondtám, szomorú idők voltak azok.
Ha a mai időkörül azt panasolja a költő, hogy
„rosz időket élünk, rossz csillagok járnak“
bizonyára sokkal inkább el lehetett azt mondani
azon időről, melyben a gyulai országgyűlés tar-
tatott, el különösen Erdélyről és a tisztántuli vi-
dékéről. A király alig három éves, az özvegy ki-
rályné gyenge, tehetetlen, kormányra nem való, a
kormányzó ingadozó, alattomos, önérdékét haj-
hászó. Ennek következtében az országban legna-

gyobb mértékben fejtelenség; mindenki azt tette,
a mi neki tetszett, parancsolni akart mindenki,
engedelmeskedni senki sem. A főurak legnagyobb
mértékben éreztették zsarnoki hatalmukat a ki-
sebb nemességgel, mit ez viszont azzal torolt meg,
hogy végig zsarolta a szegény jobbágy népet. Az
ország pénztárába befolyt adóból a legkevésbé
fordítottat vagy a kir. udvar tartására vagy az
ország szükségleteinek fedezésére. Mindenki csalta,
lopta az országot, amint tudta.

Keserűen panasolják ezt a Gyulán össze-
gyűlt országos rendek. Kifakadnak a jelen volt
főnemesség sőt maga az országgyűlés elnöke Mar-
tinuzzi ellen is s kéri a királynét, parancsolná
meg neki, aztán Petrovics Péter temesi grófnak,
a csanádi püspöknek, a békési főispánnak Pathó-
csy Ferencnek, Losonczynak s más főuraknak,
hogy az ország fentartására beszedett közadó ne
tartsák vissza s ne fordítsák a magok hasznára.
Panaszolják, hogy sokan a főurak közül a közne-
mesek birtokait erőszakkal elfoglalják, jobbágyai-
kat elhajtják, azokat kiállhatatlan adókkal és szol-
galmakkal terhelik. Nevezetesen, hogy Petrovics
Péter legközelebb erőszakkal elfoglalta Pathócsy
Boldizsárnak és Bánffy Gáspárnak kir. adományoz-
ás utján nyert birtokait s mit sem gondolva a
kir. adománylevél szentségével, az azokon termelt
gabonamennyüket most csépetteti a maga számára.
Hogy a kincstartó Martinuzzi, hasonló módon meg-
fosztotta Toldy Miklóst és Mihályt malmuktól,
Losonczy pedig Terényi Mihályt birtokából elűzte
és azt most is elfoglalva tartja. De kívánt, hogy a
békési főispán Pathócsy Ferenc végtelékig viszi
a dolgot, a köznemesek birtokait sorban foglal-
gatja, az ellenszegülőket s jogaikat védni merő-

ket elfoghatja és bebörtönözteti, s egyáltalában oly-
kat követ el, miket tennie nem kellene. Minél
fogya kinyilatkoztatták, hogy ok egymást véden-
dők, már is szövöztek egymással, és ha ez to-
vább is így megy, akkor egyesült erővel az erő-
szaknak erőszakot vetnek ellenébe, s a zsarnokos-
kodó főurak ellen jogaik, szabadságaik, birtokaik
és jobbágyaik védelmére egyesült erővel fegyvert
ragadnak, s azokat, kik ezután is a zsarnokosko-
dás és elnyomás utján haladnak, úgy fogják te-
kinteni, mint a haza ellenségeit. Felhívják tehát
a jelenlévő főurakat, hogy az elnyomástól álljanak
el, mit azok meg is ígérték. Végre pedig azt ha-
tározták, hogy azok, kik a gyűlés ezen végzésének
engedelmeskedni nem fognak, száz forint bírság-
ban, s ha ezt megfizetni vonakodnának, jószág,
sőt esetleg fővesztésben marasztaltassanak el. In-
nen látszik, hogy a gyulai országgyűlés ugyancsak
heves lehetett. Körülbelül olyan jelenetek adhat-
ták magokat itt elő, mint az 1524. eszt. zajos
hatvani, és az 1525. rakosi országgyűléseken. De
nem is tévesztette el hatását a köznemességnek
ezen erélyes fellépése. Legalább ezután sokkal
gyérebben találkozunk az oly erőszakoskodásokkal
mint a minöket a gyulai országgyűlés panaszkép-
pen előhoz. Csak a maackes békési főispán, Pathó-
csy Ferenc nem szünt meg ezután sem nyakas-
kodni, a népet, úgy mint eddig, zsarolta, a köz-
nemességnek zsarnokoskodott, szóval, az országgyű-
lés határozatával mit sem gondolt, úgy, hogy végre
Martinuzzi mint az ország főkormányzója, a mint
az egykoru Tinódy sejteti velünk, kénytelen volt
ezen kényur ellen 1550. táján formális népfolke-
lést rendezni. A mint ennek nesztét vette Pathócsy,
sietett családjához Gyula várába, s azzal együtt

Mai számunkhoz „Fleischmann és Weber“ „Mag- és növény-árjegyzéke“ van mellékelve.

A család a tanítót nagybárra alig-alig veszi egyébként, mint első eselédnek, vagy ha ritka humanusságánál fogva ennél többnek veszi is, a család tagjának semmi esetre sem tekint, iránta bizalmas nem lesz, ragaszkodására nem törekszik, idegen és fizetéses voltát érezteti vele. Ezen lealázó helyzet és velejárás különösen a finomabb érzésű, műveltebb talán magánál a családnál is műveltebb s természetnél fogva kiválólag az érzelmek világára alkotott nőtanítót lehangolja, leveri, magába zárkóztatja, munkakedvét eszközteti, tevékenységére készíti, benne a család gyermekei iránt szükséges szeretet líbra kapni s a tanítás segédeszközüül szolgálni nem engedi. Pedig a tanító és a tanítvány közti meleg vonzalom nélkül még magában a pusztá tudásban is nehéz boldogulni; az érzelmek nemesbűréséről, a nőiség ezen leglényesebb alkateszéről pedig még csak szó sem lehet; mert az elkecseregett szívből megnyerő, szívbeható hangokat kiszajtolni a legjobb, legerősb akaratnak is lehetetlen.

Hát ha még a tanító nem is nemzetünkbeli, ha a mi számunkra egyetlen-egy örütsé sines, ha reá a mi nemzeti genitűnk még csak rá sem lehet, mi történnék akkor? honnan kerül elő a houleány akkor? honnan kerül elő a házi asszony, a ki nemzetének legnemesb sajtűságnát a családban képviselje, ápolja, gyermekeibe átültesse? Mert hát minden nemzetnek meg van a maga genitűs: két genitűs embert képzelni is képtelenség. A benne vagy guvernante a mi genitűnk a legjobb esetben alva hagyja; aludni pedig műveltségi szempontból annyit, mint nem lenni.

(Folyt. köv.)

Békésmegyei bizottságának f. évi február hó 8-án s folytatva tartott közgyűléséből.

(Második s utolsó közlés.)

Olvastatott a vallás és közoktatási miniszternek rendelete, melylyel a nazarenusok, mint tényleg létező, de törvény által el nem ismert felekezet irányában gyakorlandó hatósági felügyelet, a törvényhozás ez ügybeni intézkedése szabályoztatik. — E rendelet foganatosítását véget már időközben alispánilag a szolgabírónak kiadva lévén, a közgyűlés által tudomásul vétetik. Kapcsolatban ez ügyel azonban, az alispán indítványt tesz: kéressék fel az országgyűlés, hogy a vallás szabad gyakorlatának törvény által leendő mielőbbi szabályozása iránt intézkedjen. Először főispán felmentti, hogy egy ily feladat intézése teljesen felesleges azon minélküli által ismert tényél fogva, miszerint a vallás szabad gyakorlatának biztosítása értelmében a képviselőház kebelében épen most folynak a bizottsági tárgyalások; de indítványozó nemes levél nem lohasztja e megnyugtató kijelentés, két magát indítvány elfogadásához, s így a szent békeesség kedvéért elhatároztatik a felrás, nehány jelenvolt nazarenus pedig nagy megnyugvással távozik a gyűlésből.

hajóra ülven, a Körös vizén Sarkad felé vette útját, itt kiszállott, valószínűleg, hogy valamely várába menekülhessen, de Kölesér táján elfogott, s Nagyváradra kísértetvén, ott börtönbe vettetett. Erről így ír az egykoru Timódy Sebestyén:

Pathóczy Ferencz Gyula várába érte, Feleségét, gyermekét ő hamar felkölte, A vizre rakodék Sarkadon kiszállta, Kölesérett a föld népe rátalála, Ott ő mind népével akada fogságba, Fogva őt bevék az jó Bihar Várada, Ime így folyt le a gyulai országgyűlés, s ezek voltak határozatai s határozatainak, erélyes fellépésének következményei. Szomorú képét nyújtja ezen országgyűlés a haza akkori zilált állapotjának. És mindezt az önérdék, a hazafiatlanság, s a magyarnak azon szádós átká: az egyenlenség és visszavonás, pártoskodás okozta s csak az isteni gondviselés mentette meg hazánkat ily állapotok közt a végképeni elpusztulástól.

Adjunk hát az istennek, hogy ezen gyászidők már hátunk megetté legyenek, s legyen jelszavunk, — ne az, mit a gyulai országgyűlés méltán megrótt, a rút önérdék, — hanem az, a mit korszorúsként ajánl:

„A haza minden előtt.”

Nekem pedig örömmre szolgál, hogy ezen eddig ismeretlen országgyűlést békésmegyei honfitársaimmal megismertethettem. Ha eddig kegyelettel tekintettünk a fenmaradt gyulai várnégyszög mohos falaira, ezóta egygyel több okunk lesz annak tiszteletre méltó romjaihoz a kegyelet érteivel közelednünk, mint olyanokhoz, melyeknek falai közt országgyűlés is, és pedig nevezetes országgyűlés tartatott.

Tárgyalás alá vétetik a földművelés- ipar és kereskedelmi miniszternek a mértékhatóság hivatalkos felállítására vonatkozó rendelete. — A megye már régebben elhatározta, hogy illetén hivatalt a megyében egy helyen: Gyulán állít fel, s a mértékhatóság beszerzése iránt is intézkedett. — Most már a hivatali személyzet létszáma és a fizetése lévén megállapítandó, e tekintetben határozat, hogy hitelesítő 500 frt, egy segéd 300 frt s egy szolgáló 160 frt fizetéssel rendszeresítsék, kimondatván, hogy a hitelesítő és a segédi hivatalra véglegesen csak oly egyén alkalmazható, a ki a mértékhatóság vizsgálatát már letette, vagy egy év letorgása alatt letendő. A személyzet kinevezése s a hivatali helyiség iránti gondoskodás az alispánra bízatik.

A megye 1875-ik évre szóló költségvetését a m. kir. belügyminiszter megállapítva visszaküldi. E költségvetés a megye által 83026 frtban tervezett, a miniszter azonban 81130 frtban állapítja meg. A költségvetés ekként tudomás és alkalmazkodásul az alispánnak, a pénztárnak s a számvétségnek adatik ki.

A főispán előterjeszté Foltényi Ignác orszábi járási szolgabírónak az állomásról leköszönését tárgyzó jelentését. — A leköszönés tudomásul vétetvén, szolgabírót Eördögh Lajos aljegyző ennek helyére Justh Gyula t. aljegyző egyhangúlag megválasztattak.

A törvényhatósági megkeresések kerülvén tárgyalás alá, ezek között kiválóbb érdekű egy sem volt, s így a közgyűlés is tudomásul vette azokat. A küldöttségi jelentések közül felelőtjük:

A megyei székház kibővítése tárgyában működött küldöttséget, mely mellett az építési terv s a költségvetés terjesztetik be. E tárgy hosszabb vitára adott alkalmat; némelyek az építés elhalasztását kívánták, mások sürgették az építkezést, s a többség az utóbbi nézet mellett nyilatkozott. — Ekként a kiépítés hosszu vajadás után elhatározatott, s a további szükséges teendőkre nézve egy számos tagból álló küldöttség nevezetett ki, élén az e végre felkért főispánnal, s oly hatáskörrel, hogy az építésre szükséges tőkepenéket felmondhassa, utalványozhasson, szerződéseket köthessen, mindezt persze a megye nevében s utólagos számadás mellett. Az építésre egyebiránt a költségvetés szerint 42000 frtba kerülne, s csak akkor kezdetek meg, ha erre a belügyminiszter engedélyt ad.

Az 1875-ik évi közmunka miképeni felhasználására vonatkozó tervezeteket vétetvén fel, az állandó választmány véleménye nyomán a váltási bevétel 38823 frt 30 krban, a kiadás 18110 frt 2 krban, s így a maradvány 20183 frt 28 krban állapított meg. A rendelkezésre álló természetbeni közmunkaerő 9127 igaz és 69608 kézi napszámából áll.

Az igazoló választmány jelentése alapján a kisorsolás folytán késett megyebizottsági tagok helyett választottak névsora végleg megállapított. E névsor, illetőleg a megyei bizottság valamennyi tagjának névsora, külön lenyomatban is meg fog jelenni.

A 34 tagból álló állandó választmány is újból megalakított; a fegyelmi választmány tagjai sorában beállott hézag betöltetett.

A legközelebbi közgyűlés határidejéül f. évi május hó 10-ik s következő napjai tűzettek ki.

A békésmegyei okszerű méhészet-egylet közgyűlése.

(Gyulán 1875. február 10.)

(M.) A megyeháza nagy terme, az elmúlt héten változatos események színhelye volt. A megyebizottsági komoly tanácskozásoknak mondhatni egyhangú menetét, délutánoként más jellegű gyűlések váltották fel, — melyeken nem ellenzékeskedés, és egyoldalú felfogás, hanem a közjó előmozdítása ügyében, egyenlő jóakaratu buzgalom, és a folytonos előre törekvés nemes számdoka, valának a fő motívumok. — És ez igen helyesen és jól van így. — Ha már politikai közéletünknek egyes eseteinél szétszakítva, s egymással szemközt állani vagyunk kénytelenek, kell, hogy más tekintetekben tömörülésünk általános legyen. A hétfőn délutáni művelődéstörténelmi egyleti gyűlés a szellemnek, a szerdán délutáni méhészet-egyleti közgyűlés a megye anyagi helyzetének, egy hasznos iparág általi emelésének volt ünnepe.

A méhészet-egylet, bár lassan, de biztosan és következetesen halad saját pályáján, megtéve a siker elérhetésére nézve mindazt, a mi időnként szükségesnek tünik fel, s mely által az egylet, eddigi jó nevét, még jobba tenni képes lehet.

A jelen közgyűlés is, több életré való eszmét fejtegetett, s azok létesítését határozta el.

Jelen voltak az egyleti tagok közül Gődöcs Benedek apát és lelkes egyleti elnök, — Niedermayer Antal pénztárnok, — Brózik Károly megválasztott új titkár, — Jancovics Pál, — Beli-

czey István, Kalmár Mihály, Plank Alajos, Berndt János, Herberth Alajos, igazgató választmányi tagok; továbbá Hajóssy Ottó, Justh Gyula, Szánthó Albert, Pollner Lajos, Róth János, Metz József, Popp Alajos, Miskey-Jugovics Béla, Gróh Jakab, Gróh Máttyás, Kutschera Jakab, Becker Antal, Kneifel János, Japport József, Balog Sándor, Somogyi József stb. egyleti tagok.

Gődöcs Benedek egyleti elnök ur, szívéliesen üdvözölvén az egybegyűlteket, elnöki jelentését következőkben terjeszté elő:

Elnöki beszéd

a békésmegyei méhészet-egylet 1875. február 10-én tartott közgyűlésén.

Igen tisztelt közgyűlés! Az 1873. év december 4-én, a békésmegyei okszerű méhészet-egylet megalakult; s az egyleti alapszabályok értelmében voltam bátor ma összehívni a tisztelt közgyűlést, hogy elősoroljam mindazt, ami a megalakulás óta, a méhészet-egylet ügyében történt, — s hogy felhívjam a tisztelt közgyűlést, a további szükséges teendők feléti tanácskozás végett.

Sajnosan vagyok kénytelen jelezni, hogy méhészet-egyletünk, fenállása első évében nem hozhatta létre mindazt, amit ohajtott volna; — nem pedig azért, mert az 1874-ik száraz, virágtalan év, a méhtenyésztésre alkalmatlan volta miatt, a szorgalmas méhecskének igen kevés táplálékot nyújtott; — ugy annyira, hogy a legkitűnőbb méhészetekben is, a méheszaladók nem hogy gyarapodtak volna, hanem a táplálék hiány miatt igen sok kihalt és fogyott.

S az elemi csapáson kívül, egy másik érzékeny veszteség is sújtá egyletünket, — és pedig a szakképzett minta-méhészt, és derék egyleti helyettes titkár — Merkl Alajos új-gyűlési tanító, 1874. november 26-án, váratlanul és hirtelen történt elhalálása; — ki Domonkos János tanító és egyleti titkár urnak leköszönése után, az egyleti választmányi gyűlés által, egyhangúlag lón helyettes titkárnak megválasztva.

Ugy a tanügy és népnevelés, valamint méhészet-egyletünk, — egy alapos készütségi, szak képzett, derék férfit veszte el a boldogultban; — s midőn ezt a közgyűlésnek méltán szomorú tudomására hozom: áldást kívánok a korán elhunyt-nak emlékeztetére!

Azokban — egyletünk veszteségeit felemlítve, nem mulaszthatom el megemlékezni egyleti életünk szebb, derűlebb napjairól is, melyek a méhészet-egyletnek életrevalóságáról a legszebb bizonyítványt adák.

Ezen örömdetes tény, a méhészet-egyletnek nagy eredményű kiállítása volt, — Gyulán, a vármegyeháza nagy kertjében, 1874. év október 11-én.

Különféle rendszerű és szerkezetű méhlapok, legcélszerűbb kezelési eszközök, legzebb méz- és viasz termények, a legkitűnőbb szakkönyvek és szaklapok, a legtöbb méz-, viasz-, és himport tartalmazó virágok magvai, és csinos méhészházak terveit voltak itt a nagy közönségnek bemutatva; — e kiállításnak különösen nevelé érdekét a megjelent szakutódásoknak értekezései és magyarázó előadásai. — Így a délmagyarországi méhészet-egylet, Grand Miklós titkárja által, — a biharmegyei gazdasági egylet méhészeti szakosztálya Gobóczy Károly titkárja által, — saját egyletünk pedig boldogult néhai Merkl Alajos, Brózik Károly és Zih Károly által volt képviselve.

Nevezetteknek tanúságos és érdekes értekezéseit követé a tekintélyes bíráló bizottság szemléje; melynek tagjai voltak — Kalmár Mihály ügyvéd ur elnökléte alatt: Brózik Károly, Gobóczy Károly, Grand Miklós, néh. Merkl Alajos, Pardey Lajos, és Zih Károly urak, — kik azonban az önmaguk által kiállított tárgyak bírálása-kor visszavonultak, és ezen esetekben a bírálóba nem folytak be.

A bíráló bizottság által jutalmazandóknak találtak — és dicsérő okmánnyal kitüntetés nyertek: Grand Miklósnak — különösen a nép számára olcsósága — és czélszerűségénél fogva ajánlt kaptárja egy darab aranyat; — Steier Ferencz legkitűnőbb csorgatott mézterméke egy db aranyat; — Batta György — a méhekkeli rendszeres bánásmódja — és czélszerű kezeléséért 1 db 2 frtos ezüst tallért; — Gődöcs Benedek apát mézesorgató készüléke, és táblás mézterméke dicsérő oklevelet; — Merkl Alajosnak, a brüni rendszer után általa módosított kaptárja dicsérő oklevelet; — Kövér Gusztáv kaptárja s méz és viasz terméke dicsérő oklevelet; — a délmagyarországi méhészet-egyletnek Berlepsch-féle kaptárja dicsérő oklevelet; — viasz olvasztó készüléke pedig elismerő oklevelet; Grand Miklósnak here-fogó készüléke dicsérő oklevelet; — Gobóczy Károlynak kaptárja dicsérő oklevelet; — Brózik Károlynak kaptárja dicsérő oklevelet; Steyer Ferencznek Schmiel-féle szalmakaptárja elismerő oklevelet; Felmann Jánosnak méz és viasz csorgató-készüléke elismerő oklevelet.

Délelőtt 10 órától az est beálltáig egész nap, a társadalom minden osztályához tartozó díszes és nagy számu közönség látogató a kiállítást.

Ezen fényesen sikerült első egyleti kiállítás, a bíráló bizottság által Grand Miklós kaptárja találtatott a legcélszerűbbnek, — s megyei méhtermelő közönségünk számára az ajánlatik leginkább; melyet egyletünk, tagjai közül bárkinak kivánatára, a legnagyobb készséggel, és jutányosnak mondható áron megkésztette.

Főlemlendőnek tartom még, miszerint egyletünk pénzürejekének és jelenleg még szűkebb anyagi helyzetének tekintetbe vételével, kérvényileg megkerestem a földművelés- ipar- és kereskedelemügyi miniszter urat, hogy egyletünk hivatalos levelei és szállítmányaira, a posta díj fizetése alóli fölmentvényt kegyeskednék megadni, — mit azonban azon indokolással tagadott meg, hogy hasonló kedvezményben csakis az állam által fentartott és segélyezett egyletek részesülhetnek.

Ennyiben lehet körvonalozni röviden, egyletünk egy évi működését; s ezeket előterjesztve, ezennel felkérem a tisztelt közgyűlést, méltóztatnék egy új titkár választani, megbízván őt, jelen gyűlésünk jegyzőkönyvének vezetésével.

En ezen állásra bátor vagyok két szakképzett, jeles méhészt, u. m. Brózik Károly és Zih Károly urakat ajánlani; — meg lévén győződve arról, hogy bármelyiknek megválasztásával, egyleti ügyeink szellemi vezetése, a legjobb kezében leendő letéve.

Gődöcs Benedek

apát és lelkes egyleti elnök

(Folytatás.)

Levelezés.

Nyílt levél a szerkesztőhöz.

Kedves barátom! A „Békésmegyei Közöny“-nek szerkesztője lapjának idei 7. számában reád koppint: miért közlötél, megegyeztetek ellenére, oly tárgyat, „melynek előzménye a másik lapban jelent meg.“ Az ütést, a mennyiben magyarázatod után még ütés marad, mivel én okoztam, magamra vállalom s ezzel neked szívesen elégtételt szolgáltatok.

Engedd meg azonban, hogy az általatok közt „holt béke“ elvileg helytelenítem. Igaz ugyan és őszintén előre bocsátom, — hogy ezen „elc“-be személyes indok is vegyül, a mennyiben már most Rimler urnak a buzánemelési ügyében el nem intézett megrovására, ha csak azt más lapban nem ismétli, válaszolnom teljes lehetetlen és így kellemetlenül tőrőnm kell, hogy a „parodia“ rajtam száradjon. De ez indokot meggyengíti Rimler ur lovagiassága iránt táplált azon jogos várakozásom, mely szerint támadásával ezental más lapban, pl. a „Békés“-ben, tisztelend meg.

A személyes — általam mindig hitványolt — indokon kívül azonban egy sokkal magas „elc“ látszik kárthatni azon alakot és feltételt, melyek alatt a két csabai lap egymással előre „örök béke“ kötött.

Ne érts félre. Tisztult izlésre nézve nincs kellemetlenebb látvány, mint két lapot kakasmódrá, kipírult tarajjal, a megsemmisítés ádáz dühével egymás ellen megújulva ágaskodni látni; én legalább nem irigylem azok izlését, a kik ebben gyönyörködőnek, mert a sajtó nemes feladatának vagyok tudatában s tudom, te is azt tartod, hogy a mely szerkesztő lapjának a személyeskedés rendszerével akar érdeket és elterjedést szerezni, jobban tenné, ha rokka mellé ülne. Amde, ha a harc nemesb oldalát tekintjük, ép oly szomorú, sőt még szomorúbb lesz az a látvány melyet „a szellemek közt örök béke“ támaszt.

Mivé lenne a szellemi fejlődés s nem maradvánok-e eltemetve a szellemnek gyémántjai az igazságok, ha megszüntetnők az eszme surlódásokat? És hol folynak a surlódások a közönségnek általános érdekével és okulásával, mint a sajtó terén? Ily eszmevitát is lehetetlen tenni két lap között, ezt én „áldástalan, holt béke“ tartom. Közöttek pedig ily béke lett kövte, mert közmegegyeztetek szerint tilos oly közleményt cenni fel, melynek előzménye a másik lapban jelent meg.

Igaz, hogy egy feltétel van hozzá kövte: ha a másik lap a közlést meg nem tagadta. Azonban engedd meg, hogy a feltételnek helytelenségét is kimutassam. Gyarlók vagyunk, szerkesztők és munkatársak egyetemben E gyarlóságnak egyszerre megszűnését követelni botorság, e helyett — szerintem — inkább e gyarlóság számbavételével kell munkálkodni az igazságok felderítésén. Ha egy különben becses munkatárs, vagy még inkább, ha maga a szerkesztő véletlenül nagy bolondot mond (a mi bizony megeshetik édes mindnyájunkon), ugyan kérlek, melyik szerkesztő veszi fel a leg-objectívabb, de kérérlhetlen kritikát szívesen s melyik nem tompítja el souverain vörös ironjával annak élet annyira, hogy lesz belőle: ha akarom

egész nap, szó díszes és stást. leti kiállít. Miklós kap- s megyei ajánlatik közül bárki ggel, és ju- szerint egy- kébb anyagi nyileg meg- sedelemügyi es levelei és löli fölment- hit azonban hasonló ked- artott és so- den, egyle- lőterjesztve, méltóztatnak t, jelen gyü- tét szakkép- uly és Zih n győződve ásával, egy- jobb kezek- Benedek lőkesz elnök hó. eai Közlöny- mában read tek ellenére, niki lapban nagyarazatod am, magam- gteletét szol- általatok kö- . Igaz ugyan ezen „elr“- nyiben már gyében el- más lapban etlen és így arodia“ raj- engiti Rimler os varakozá- mas lapban, htványolt — azasb „elr“ tely, melyk o „örök be- nézve nincs t kakas mód- adáz dühé- i látni; én kik ebben feladatának tartod, hogy eskedés rend- szerezni, job- le, ha a harc oru, sőt meg a szellemek s nem ma- gemártjai az e surlódaso- a közönség- val, mint a tlenne tenni olt bekének“ kőve, mert deményt ven- ny jelent meg- a köve: ha a. Azonban elenséget is ztók és munk- egyszerűen yett — sze- reteléssel kell m. Ha egy s inkább, ha ndot mond lnyájunkon), fel a leg- t szívesen s os ironjával : ha akarom

venhes, ha akarom nem venhes? és megfordítva, melyik munkatárs ne lenne oly gyarló, hogy ama vörös irón iránti alattvalói érzelmében, vagy a munkatárs és szerkesztő elkelvetlenítésének elkerülése tekintetéből, el ne hallgassa inkább az igazságnak habár legobjectivabb, de éles ellentétes felderítő kimondását. Nem-e elfogulatlanabban, teljesebben, mert kívül állnak, közli és mondja e ezt el idegen szerkesztő és munkatárs?

Hanem hát szerintem a formának lényege abban áll, hogy az író beszélhet a teljes objectivitás legkerülhetlenebb hangján is, de minden személyeskedéstől absolute tartózkodjék. — s ha ez ellen vét, használja a szerkesztő, de csak ily szempontból, vörös ironját absolut hatalommal.

Én az tartom, hogy ha új tárgyalást kezdtek és a fenebbi alapokon megegyeztek, mindnyájan egy felesleges feszélytől szabadulunk, s a lehetővé tett tisztességes eszmévit a közjóra is áldásossá lesz.

E félig magán fejtegetést a nyilvánosságnak szántam. Kégyelmes a vörös irón és kosár elől: szőlj hozzá te is, collegád is objective. Én azt indítványozom: *Ki a küzdőterre, ha kell, de lovacijasan!*

Gereadás febrnár 6. 1875.

Mokry Sámuel.

Közöljük t. barátunk levelét egész terjedelmében, hogy a szóban levő kérdés felől, mely már sok felreértésre adott alkalmat, elmondhassuk véleményünket.

Mokry barátunk azon hamis feltevésből indul ki, mintha a két megyei lap szerkesztője valami olyszertű „örök béke“ kötött volna egymással, mely lehetlenné akarja tenni az eszmesurlódást; felteszi rólunk, hogy mi, nem tudom miféle szerkesztői kényelemből a magunk és munkatársaink nézetét megtagadtatni nem engedjük, még akkor sem, ha valamelyikünk „véletlenül bolondot mondott.“

Nem úgy áll a dolog.

Semmi sem áll tőlem oly távol, mint a esalhatatlanság hívése; semmi sem ellenkezik annyira természetemmel, mint az igazságlejnyomása; semmit sem óhajtok inkább, mint lapomban az eszmék tisztázását és surlódását előmozdítani. Csak hogy a tapasztalás bőven megtanított arra, hogy az emberek nem annyira az eszmebarczot, mint inkább a személyes harcokat keresik; hogy sok ember azt tartja legfontosabbnak, ami az ő drága személyét illeti; hogy míg az ugynevezett „eszmékre“ nem is hederít, addig egy-egy ártatlan megjegyzésre ha személyére csak szelleműs vonatkozik — kész ivekre terjedő szelleműs szidalmat írni össze, és a szerkesztőtől követelni, hogy azt szólni-szóra közzölje — de rögtön. Sok érdekes példával tudnék erre nézve szolgálni. Hiába, az ember gyarló. — Személyes hírség és érdek gyakran igaztalanná teszi — s ha ebbeli gyengéjének tér nyitattik, kész az irodalmi pofokodás — melyben én győnyörködni nem tudok. Helyesen mondja M. barátom, hogy tisztult ízlésű emberre nézve nincs kellemetlenebb látvány, mint két lapot kakas módra a megsemmisítés ádáz dühével egymás ellen megújulva ágaskodni látni. Mi az ily nevelésnek látványoktól akarjunk megkímélni művelt ízlésű olvasóinkat akkor, midőn az irodalmi illem szempontjából szabállyal ismerjük azt, hogy a személyes polemikák a magok utjára tereltesse, az-az: hogy a védelmet azon laphoz utasítjuk, amelyben a támadás történt, (mert a rosztat meg kell támadni) és azon esetben, ha az megtagadná a tisztességes hangu önvédelmet — szívesen nyitunk tért mindig.

Ez nézetünk szerint ép oly méltányos, mint igazságos eljárás, mert senkit sem üt el jogától. Láthatja ebből mindenki, hogy nem ellenkező nézetek tisztázására, nem eszmék surlódására vonatkozik az „örök béke“, hanem csak meddő személyes dolgokra. Ha például M. barátunk nem helyesli Rimler ur gazdasági nézetét, tessék megczafolni, ahol tetszik; nyitva a tér mindig és minden eszmetisztázásra. Am, hadl esörögjön a szelleműs tegyvere, mérközzenek az erők, küzdjenek egymással az eszmék — mert ez a közjónak csak hasznára válhatik; de ne feledjük el soha, hogy a veszekedés nem eszmesurlódás, a gorbombaság nem eszesség, a dorongolás nem érvelés.

Az az én álláspontom; s ebből indulva ki én is elfogadom M. barátom azon fellívását, hogy: *„ki a küzdőterre, ha kell de lovacijasan!“*

Szerkesztő.

Szeghalom 1875 február 15-én.

Szeghalmon farsang utolsó vasárnapján a helybeli daleylet által pénztára javára rendezett zártkörű tánczvizgalmot fényesen megjutalmazá a buzgó rendezőség sokoldalú s főleg a helyszűke miatt elő állott fáradozásait és küzdelmeit; mert a köszönettel említett több rendbeli felülfizetések kívül, még a nők érdeklődése folytán rögtönzött s nyereségy tárgyakkal egybekötött sorsjáték mellett, különösen tekintetes Kovács Mihály

járászbolgabíró ur szelleműs neje által az egylet javára páratlan izléssel és valódi művészzellet készített fali függőkösár kisorsolása által, tetemes összeggel lett a már szép haladást tanúsított egylet pénztára gyarapítva. — A kellemessé varázsolts kis casinói teremben reggeli 5 óráig lejett a dalárok jól választott dallamai mellett a választékos hölgykoszoru egyes meglepő jelenségei által felvidított fiatalok; hogy ezen egyletnek szép jövője van, — bizonyítja a meglepő részvét, melyet a pártoló tagok számos meglepéseik által is kellőkép igazoltak, mert a Dietzel Lajos ur által szakavatottsággal s esimnal rendezett négyeseket és füzértánczot 16 pár tánczolta.

Ezen az elitő bál minden kívánalmával megegyező tánczvizgalmot, a zenét kivéve, — mit a cziabalmósuktól megfosztott helybeli banda eszközölt — semmi kívánni valót sem hagy fönn, — de ez oly valami, hogy annak egy részt önmaguk levén okai, a mai „krachos“ világban szívesen megbocsájtnak. — Ezek után jó hiszemmel elmondhatjuk Jókai általános szeretetünkkel előrasztott kelvies irónk szerint közösgünkre nézve, hogy: „e pour si mouve.“

Völgyi

Nyilvános köszönet.

A „szarvasi kisedóvodai egylet“ által folyó február hó 6-án rendezett álarczos tánczvizgalmot jövedelmének gyarapításához szívesek voltak kegyes adományokkal, mint felülfizetésekkel hozzájárulni: tek. Dobay János gyulai nyomdatulajdonos ur, ki a jótékony cél iránti figyelemből a csinosan kiállított bál meghívókat díjtalanul volt szíves kiállítani; továbbá: mélt. b. Podmaniczky Frigyes 10 frt, nagys. Tomcsányi Károly 10 frt, t. Marosek István 2 frt, Lévai Imre 2 frt, Mikolay Mihály ügyvéd 2 frt, Krémár H. 50 kr, Kis János ügyvéd 1 frt, Kuczay J. 3 frt, Novák György 3 frt, Grim Gerzon 1 frt, Dérczy Ferencz 1 frt, dr. Fuksz Ede 2 frt, Székács József 1 frt, Kontúr J. 2 frt, Haviár Emma és Valéria kisasszonyok, sikerült jelmezeikben gyűjtött összegekkel, egyik mint markatányosné 16 frt 40 kr, másik mint virágárusné 15 frt 97 kr szolgáltatva be a pénztárra. Ezenkívül egy játszó társaság 2 frtal, egy magát megnevezeteni nem akaró szintén 2 frtal szaporították a jövedelmet.

Egyútt jóakarattal az ovoda részére tiszta jövedelmül 205 frt 74 kr folyt be; — oly szép eredmény, minőt a mostani mostoha viszonyok mellett alig mertünk reményelni!

Fogadják ugy a jöltevők, kik felülfizetésekkel a jövedelmet szaporították, valamint a szarvasi és vidéki mindkét nembeli ifjúság, kik szíves megjelenésükkel s kedélyes jó kedvükkel a bál sikerét oly nagy mértékben előmozdítani szívesek voltak, s legkiválóbban a Haviár-nővérek, legszíntébb köszönetünket.

Mihályi József, bálbiztosági elnök.

A b.-csabai tanító-egylet köréből.

A „b.-csabai tanító-egyletnek“ a most folyó hó 11-ik napján tartott gyűlésén az egylet munkássága a következőkben nyilvánult.

A szokatlan szép számmal egybegyűlt tagok élvezettel s tanulsággal hallgatták végig Bollek József és Simkó István tagtársak érdekes s tapintatos felolvasásait. Az első: „A földrajz gyakorlati kezeléséről az első órában“ értekezett; a másik: „A méter-rendszer“t ismertette.

Mindkét értekezés élénk s beható vitára nyújtott alkalmat, melyen majd minden tag kedvvel, alapos tárgyalással s dícséretes higgadsággal vett részt.

Az egylet két munkabíró taggal ismét gyarapodott úgy, hogy az egyleti tagok száma jelenleg 20.

Kised, de azért igen becses könyvtára gazdagításául ez alkalommal Spenser H. nagyírű paedagógikáját rendtele meghozatni.

— *Jegyzéke* a b.-gyulai kir. törvényszéknek f. 1875. február 22. 23. 24 és 25. napjain előadandó bünyenyítő ügyeknek.

Február 22.

2271. Biluska Jakab család.

2337. Lakatos János veszélyes fenyegetés.

2346. Kis Jánosné szül. Juhász Mária súlyos testi sértés.

2347. Árvai József és neje szül. Nemes Karolina bírói zártörés és a végrehajtásnak tettleges ellenállása általi megakadályozása.

Február 23.

2349. Özv. Jónás Imréné szül. Lengyel Julianna kuruzsolás által követett család és zsarolás.

2350. Horváth Mátyás és két társa tolvajság és orgazdaság.

2354. Kovács István szülő bántalmazás és könnyű testi sértés.

2355. Szőke István szülő bántalmazás.

Február 24.

2378. Győri Móríc sulyos testi sértés.

2379. ifj. R. Kovács Mihály és három társa erőszakoskodás és könnyű testi sértés.

2382. Pomucz János bírói zártörés által elkövetett sikkasztás.

2383. Mundruczó György súlyos testi sértés.

Február 25.

265. Eibich Ádám és Schitt Ádám emberölés.

288. Süle István emberölés.

321. Bodi István és társa tolvajság.

Előadó Nogaill László bíró.

Ujdonságok.

— *A gyulai rom. cath.* elemi iskolákban, az 1874/5. tanév első félévi vizsgálatai, következő rendben fognak megtartatni: a) A magyar város, 1. az elemi iskola 4. és 3-ik osztályában folyó hó február 22-én délelőtt, — 2. a 2-ik osztályban február 22-én délután, — 3. az 1-ső osztályban február 23-án délelőtt, — 4. a magyar város iskolában február 23-án délután; — b) a németvárosban, 5. a 3. és 2. osztályban február 24-én délelőtt, — 6. az 1-ső osztályban február 24-én délután, — 7. a német leány iskolában február 25-én délelőtt. A vizsgálatok megkezdetnek naponként délelőtt 9, délután pedig 2 órakor. Gyula, 1875. február 15-én.

Göndöcs Benedek,

apát és lelkész, iskolai igazgató

— *A gyulai néptanító* Richter József felhívása folytán ma egy hete tanácskozást tartottak, tárgya a Molnár Aladár orsz. képviselő által készített néptanítói nyugdíj törvényjavaslat volt. Richter ur meleg szavakban hívta fel felekezetét különbség nélkül jelen volt kartársait, hogy tőlök telhetőleg járuljanak a javaslatnak törvényre emeléséhez, mit az által eszközölnék, hogy a képviselő házhöz kérvényt fognak benyújtani a javaslatnak mielőbb leendő tárgyalása iránt, s egyidejűleg Gyula város országgyűlési képviselőjét is felkérték, hogy e törvényjavaslatot a tárgyalás alkalmával pártolja. A néptanító országos nagy tevékenységet fejtenek most ki ez irányban, s mint a helyi mozgalomból kitűnik, a gyulaiak sem maradnak hátra. Nem mulasztatjuk el az alkalommal azon óhajunknak kitejezést adni, hogy ha már megkezdtek ez üdvös mozgalmat, vajha tovább menve, egyletté alakulhának.

— *Azon művészi* kivételi nagy tájékpipa, melyet olvasóink közül is többen ismernek, ma délután fogja gazdlját megtalálni, a polgári kör helyiségében.

— *Előzetes megállapodás* szerint a gyulai magánalkör által tett díszítésért a hetes bizottságnak 16 frtot kellett volna megtérítenie, — de miután eme összeg tekintettel a jótékony célra a magán dalkör által elnem fogadtatott s így ezen összeg is a tiszta jövedelemhez lévén számítható: az illető helyekre utólagosan szintén átszolgáltatva lett. — Ezzel egyidejűleg köztudomásul megjegyeztetik, miként 3 betindéküli és 1 M. betüvel ellátott batiszt zsebkendő találtatván, s ezek átvehetők özv. Király Józsefné házában 2-ik ajtó. **A rendezőség.**

— *A b.-csabai koregolypó egylet* élvezi ide-nyre nyújtotta örömeit, s tetézi azt oly kedves tánczmulatsággal, hogy kedélyességre pártját ritkította az egész farsang alatt. — F. hó 15-én az-az hétfőn rendezte a harmadik verseny futást, s erre a harmadik tánczmulatságot a szomszédságban levő vasuti II. oszt. váróteremben. A jégre vágyódó lökéből ifjúság, s lánykoszoru igen kedvesen töltötte az estét, mire elég bizonyosság lenne az is, — ha csak a jelen voltak nevéit füzelnék össze, de ettől jelenleg tartózkodunk, nehogy eláruljuk a *rosz keresztényeket.*

— *A színeszek*, egy látszik daczára annak, hogy előleges színi jelentést küldtek szét, még sem igen sietnek a Csabára való jövetellel, pedig igen kívánatos volna.

— *Egy csabai parasztfiata*, valami Zahorán Lapikás Jánosnak a vári erdőben, mult hét kedden a lába olyannyira lefagyott, hogy életéhez kevés a remény.

— *(Beküldött.)* A „Békésmegyei Közlöny“ f. évi 11-ik számának ujdonsági rovatában megjelent, s az én személyemmel és Konrad Sámuel szarvasi aljárásbíró személyével foglalkozott közlemény tevékenységével becses figyelmét bizonyára nem kerülte ki. — Én e közleményre vonatkozólag nem késtem tek. Dr. Báttaszéki Lajos urhoz, mint a „Békésmegyei Közlöny“ szerkesztőjéhez levelet intézni, mely felszólámlásomat, s az abban csekély szerkesztői nyilatkozatot azonban miután nem csekély meglepetésemre a „Békésmegyei Közlöny“ tegnap megjelent, s ide Szarvasra ma érkezett 13-ik száma sem hozta meg, kénszerülve vagyok tevékenységét szíveséggéhez azon kéressel fordulni: Miszerint engedje meg igen becses lapja útján arra szólíthatni föl a „Békésmegyei Közlöny“ t. szerkesztőségét; hogy *nyilatkoztassa ki: én irtam e az előlemlített közleményt: én vagyok-e az, a ki azon*

közlemény tartalmát okmányokkal igazolta. — Szarvason 1875. február hó 15-én. Kiváló tisztelettel *Kuczay János* ügyvéd.

— *Köcsedy Benő* ur, több csabai polgár nevében egy hosszabb cikket küldött be hozzánk a „Békésm. K.“ 12. sz. azon ujdonsága ellenében, melyben a „Fiume“ vendéglő és a népbank előtt áldogálni szokott polgárok „*paraszt kamazsoknak*“ bélyegeztetnek, holott azok között igen sok tisztességes gazda és kereskedő is elvogyul. A menyenyiben a beküldött sorok felvilágosítást foglalnak magokban, hogy t. i. a csabai szegényebb néposztálynak, mely munkát keres, nincs más nyilvános helye, mint ez, annyiban a felszólámlásnak helyet adunk; a menyenyiben azonban a cikkek nagyobb része ezen incidentől a „B. K.“ szerkesztője elleni heves támadást foglal magában, kénytelenek vagyunk kijelenteni, — hogy egy fenébbi cikkekünkben kifejtett okoknál fogva — ily szerepre nem vállalkozhatunk, mert ha ily közleményeknek tért nyitnánk, lapunk minden száma tele volna meddő polemikával. Nekünk pedig magasabb céljaink vannak.

* *Dr. Szeberényi Gusztáv* főpásztor urnak azon körlevele, melyet lapunk 5-ik számában jónak és időszerűnek láttunk közölni — mint a „Magyar Állam“-lól látjuk — kissé rosz vért csinált r. kath. testvéreink némelyikénél, mivel mellesleg az állt benne, hogy a katolikusok jelenleg is latinul írják anyakönyveiket. Szükségesnek látjuk ezuttal kijelenteni, hogy a nevezett főpásztor, nem is a nyilvánosság elé szánt ama mellesleges kifejezése — melyre egyébiránt némely anyakönyvi kivonatnak adott alkalmat — egyáltalán véve nem akart vád lenni a r. kath. papság iránt, mint a melynek hazafiságában Sz. ur soha egy perczig sem kételkedett.

— *Szemian Sámuel* b.-csabai derék főjegyzőt nagy csapás érte. Éles anyja özv. Szemian Palmé szül. Major Johanna, aki 16 év óta szomorú özvegységben és szerény elvonultságban, de mindig jó egészségben 87 évet élt, f. hó 13-án a jobbélre szenderült. A nehéz küzdelem, sok nélkülözés és érzékeny csapásoktól kísért hosszú életet befejezett jó anyát és nagyanyát siratja emelt egyetlen fián kívül leánya Jozefa, Stark Józsefné, tíz unokája és tízenegye dedunokája. A szomorodott családot vigasztalja meg az Isten és azon számos barátainak szíves részvéte, kik a temetésen való tömeget megjelenésükkel is igyekeztek leróvni a tisztelet a lóját, melyet az elhunyt emléke iránt viseltetnek. Béke lebegjen porrai felett!

— *Hogy mennyire* tul van tömve Csabán az ev. magyar iskola, kiténik a következő kiuntatásból: a tanév elején felvétetett 120 fiú és 139 leány, összesen 259 gyermek. Azóta kilépett 4 fiú, 5 leány s meghalt egy fiú, marad összesen 249 növendék. Oly szám, mely nagyon követeli az egyház előjáráságtól, hogy új iskoláról is gondoskodjék.

— *A farkasok* veszedelmek kezdenek lenni vidékünkön. A kemény hideg oly szelidekké tette őket, hogy egész a falvak belsejébe hatolnak; 4—6 jár egy csoportban, s amint halljuk, Vésztő vidékén egy embert meg is támadtak. Csabáról több Nimród ment ki vadászására.

— *Vadász Manó* tanfelügyelő és kir. tanácsos urnak rosz napja volt Gyulán e hó 15-én tartott megyei iskola tanács alakuló gyűlésén. Mindenki meggyőződött arról, hogy neki Békésvármegyében sem multa, sem jelene, sem pedig jövője nincs, amennyiben megyei tanügyi viszonyainkat még most sem ismeri. Világosan kitént ez hivatalos jelentéséből, melyet később ismertetni fogunk, s melyről most csak azt említnék meg, hogy a jelenvolt iskolatanácsosok kénytelenek voltak róla kijelenteni, miszerint a valóságnak meg nem felelő, utasítván a tanfelügyelő urat, hogy ezután oly alapos adatokat szerezen magának, melyekkel meggyenk értelmi állását ne compromittálja. De mit is várjunk egy teljesen idegen s a közoktatás terén merőben járatlan férfiatól — a ki nek a jámborsága egészen odáig terjed, hogy nem is meri magát védelmezni, nehogy új bakot löjön!

+ *Körös-Társaság* vesszük a szomorú hírt, hogy Szakál Lajos aki mint közkövdességy ember, mint jó hazafi és fáradhatlan hivatalnok, s végre mint meggyenk egykori főjegyzője és költője „Czimbaldom“ jával jó nevet vívott ki magának, e hó 16-án meghalt. Reméljük, hogy bővebb nekrológot kapunk róla. Béke lebegjen porrai felett!

+ *Gyomán* egymás után két jeles polgár halt, u. m. Bíró Péter és Kruchó Mihály, kik a közügyek körüli fáradozásaik által valóban kiérdemelték polgártársaik részvétlkönyeit.

— *Szarvasról* Tatay István főiskolai igazgató ur által egy „hivatalos felvilágosítás“ érkezett hozzánk azon téves felfogás és igaztalan vád ellenében, mely a „Békésm. K.“ 11-ik számának ujdonságai közt a főisk. nagy teremnek mulatságokra való át nem engedése miatt emeltett. A részletes fogalmazványt áttettük a B. K. szerkesztőségéhez, de azért kötelességünknek is

merjük mi is megismertetni tartalmával közönségünket, mivel úgy látszik, hogy a patronatus viszonyával a főiskolához ma még Szarvason is kevesen vannak tisztában. — A főiskolai diszterem célja isk. ünnepeken és vizsgákon kívül különösen az, hogy művészeti és tudományos előadások helyiségül szolgáljon; nyilvános táncvizsgák számára az e peresség nem épített ugyan termet, de kivételesen jótékonyzélú és zártkörű mulatságokra kieszközölhető az engedély az esp. előjárásnál. A főgymnázium homlokán olvasható feliratot illetőleg az igazgató ur constatalja, hogy a főgymnasiumat a bekései ág. h. ev. esperesség emelte sőt még az 1872-ik építkezést is az vitte keresztül, alakilag úgy mint anyagilag. Az új építkezés került 30000 frtba. Ennek főelőzőiül szolgált először is 8650 frtyi összeg, mely az esperesség által folyóvá tett kisebb tőkekből származott, továbbá 16400 frtyi kölcsön, melyet az esperesség saját nevére fejtett; 3720 frt mint korábbi évekről fennmaradt pénztári felesleg; végre önkényes adományok, melyek 7200 frtot eredményeztek, ide nem számítva a szarvasi hölgyek által teremtés és udvarlisztésre gyűjtött illetőleg adományozott pénzeket. Az önkényes adományok összegének nagyobb részét a Podmaniczky, Königswarter, Leeb József, Lavatka József és Boczko Dániel-féle jelentékenyebb tétel képezik; az így fennmaradó, mintegy 3080 frtyi összegnek körülbelül fele az esperességnek Szarvason kívüli részéből került ki, másik felét — halár nem egészen, mert távoli volt növények külföldi nyelvi is rugnak valamikéire. — Szarvason gyűjtötték intézetünk nemese barátai. „Nem kívánom föltenni — mondja igazgató ur — hogy a szarvasi adományozók akkor, midőn az esperesség gyűjtő iverre jegyezték járulékaikat, ezeket más természetű pénzeknek kívánták volna tekinteni, mint minden más gyűjtőnk s adományozóink; mert ezzel ők az esperességre csak azt a kényszerűséget rótták volna, hogy még egykét ezerral több kölcsönt vegyen fel. Végezetül még csak azt a tényt érintem meg, hogy magára főisk. épületet, úgy ahogy az 1872-ig állott, a szarvasi egyháztól a bekései esperesség 1834-ben

örök áron saját pénzén vásárolta. Különbözik mind az ne fájjon, mert azért az intézet Szarvasé.“
 X Az orosházi önk. tüdőoltó egyesületnek folyó évi január hó 30-án tartott bálja alkalmával történt felülírtéskéről a bálú tudósításban említett nem törtévé, — kötelességünknek tartjuk azokról hírlapilag megemlékezve, nemes pártfogóinknak köszönetet szavazni. Felülírtézők következők voltak: Székács István 8 frt, Herczegh Géza 5 frt, dr. László Elek 4 frt 50 kr, Bänziger Róbert 4 frt 50 kr, Thomka 3 frt, Mikolay István 3 frt, Hoffer Ágoston 2 frt 50 kr, Endrey Antal 2 frt, Blantz Bernát 2 frt, Subkegel István 2 frt, N. N. 2 frt, Bayer István 1 frt 50 kr, ifj. Balázs József 1 frt, Braun Mór 1 frt, dr. Kovács István 1 frt, Neustádl Gyula 1 frt, Rosenthal M. 1 frt, M. M. 1 frt, Schweighofer Lambert 1 frt, Harsányi István 1 frt, Eösz Ferencz 1 frt, Bulla Mihály 1 frt, Székács Lajos 1 frt, Bördög Lajos 1 frt, Gubitz Sándor 50 kr, Torkos István 50 kr, Szaberényi József 50 kr, dr. Krishaber Mór 50 kr, Huszár Ferencz 50 kr, Fischer Pál 50 kr, Rozen Herman 50 kr, Schweiger Miksa 50 kr, Harsányi Antal 50 kr, Udvardi N. 50 kr, Brukner Lipót 50 kr, Küntler Sámuel 50 kr, Plón Simon 50 kr, Reisz Simon 50 kr. Összesen 59 frt. — A bálbizottmány.

Vegyes hírek a hazából és a nagyvilágból.
 — A királyné, mikor legközelebb lent volt Gödöllőn, sétalovaglás közben meglátott egy hölgyörki parasztot, aki orvosággal kezében sietett az uton. Megszólította és a mint megtudta tőle, hogy beteg nejének orvosságot kell hordania messzirol azonnal intézkedett, hogy a paraszt asszony behozassék Gödöllőre, hol aztán a maga költségén ki is gyógyította. A felgyógyult paraszt asszony levélben köszönte meg a királyné szívességét, aki viszont legnagyobb bánattal válaszoltott udvari titkára által. Bizony sok nagyságos asszony vehetne példát a felséges királynétól.
 — Tiszta Kálmán most az ország legnevezetesebb embere, a mennyiben róla beszél a világ. A mult heten fent járt Bécsben a miniservválság ügyében; de úgy látszik a baj sokkal nagyobb

semhogy oly könnyen lehetne elintézni, — maga a király is lefog jönni Budapestre. — s lehet, hogy mire e sorok napfényre kerülnek, — már új ministeriumunk lesz.
 — Nemesak Andrásy, hanem Beust is ott forgolódik Bécsben a király körül, hogy az ország már-már megfeneklett hajóját előre tolja. Majd meglássuk mi lesz belőle!

Gazdászat ipar és kereskedelem.

A b.-csabai iparosok köréből.
 Lehetetlen örömmel nem üdvözölni, egy oly a helybeli iparosok értelmét és életképességét tanúsító intézményt, melyet a b.-csabai első általános iparosok társulata saját kebelében létesített. Ezen társulat ugyanis — mely mintegy 60 tagból áll s a csabai különféle szakfoglalkozáshoz tartozó legértelmesebb elemek nagy részét magában foglalja, belátva azon fontos körülményt, hogy csak a munkaadók jó kiszolgálása által sikerüljön a helybeli iparirát megingatott bizalmat újra e felé fordítani, — egyesült a végbél, hogy a megrendelőket pontosan, olcsó s jó iparezikkelkel lássa el.
 Ezen intézmény a közönséget érdeklő főbb vonásai következők:
 A társulati tag bármely munkát vállal, ha azt a munka adó kicénya, köteles azt az illető iparos társulatnál bejelenteni; az így bejelentett munka a társulati szakértők felügyelete, s ellenőrzése alatt készítették el, s csak ezek lelkiismeretes meghatalas után adatik át a munkaadónak, szigorú felügyelet gyakoroltatván a pontos elkészítés, méltányos ár, s az anyag jószágára, hogy így a munka adók érdeke teljesen megóvassék.
 Nagyobb vállalatoknál p. o. építkezés stb. a munka adó ebbeli szándékát a társulati alelnöknel (Achim Janos szürszabó, főtér saját házában) bejelentvén, ez haladéktalanul gondoskodik a költségvetések, tervek stb. elkészítéséről, mi a társulati szakértők beható vizsgálata után terjesztik be az illető munkaadónak.
 Mint látható a törekvés kiindulási pontja az hogy a számtalanszor tapasztalt visszaélések, sok esetben családok kiirtását eredményezze, az iparosoknak a munkán kívül még azon elismerést is megszerezze, mely őket a fentjelölt célt elérve, méltán meg is illeti.

Ennyit tájékozásul, alkalmilag bővebben.

—Y.

Hetivásári tudósítás.

B.-Csaba, február 17. A mai hetivásáron nagy volt buzában a kínálat; s daczára a budapesti lanya hangulatnak, vételkedni nem tanácsos a végtelegnek kezdik eladást, miszerint nem tanácsos a végteleg termények eladásával; s tapasztalhatjuk, hogy olyan árban, melyben a kivétel a minimumra szorított, — s az egész buzakereskedés a pesti és hazai gőzmalomtól függ; — még pedig oly mérvben, hogy azoknak munkabeszűntetése a gabnakereskedésre valóságos halálos csapás lenne. Ajánlható tehát, hogy minden termelő legalább is felet gabna-készletének mindjárt a takarás bevezetével, egy negyedrészt a teli hónapokban, a felesleget pedig a takarást megelőzőleg adja el.
 Hy formán nem volna kitéve az ide is előfordult áresökkenések, a mennyiben, ha a termények ára a teli hónapokban felbőven menne is, volna a mivel magát némileg kártalaníthatna.
 A helybeli árak a következők:
 Buza: 89 flos 9 frt 50—60 kr, 88 flos 9 frt 40—50 kr, 87 flos 9 frt 20—30 kr. Arpa: 4 frt 80—90 kr. A pósteleki uradalom részéről eladott 2000 mérő arpa 2 frt 50 kr-ért mérője Gyulára szállítva 3 perczenttel. Kukoricza az aradi szeszyarak részére 2 frt 75—80 kron vásároltatik a vasúthoz szállítva. Szalonna: — csekély a forgalom — mázsája 34 frt.
 Oros háza, február 18. 1875. Mai hetivásáronkban a gabnakereskedés alakultak: Buza: 86—88 flos mérője 4 frt 50 kr; arpa: 70—72 flos mérője 2 frt 60 kr; zab: 45—46 flos mérője 2 frt; kukoricza: 2 frt 80 kr, a kínálat emelkedő mérvben, a vételkedő csekély, s a vásárlás csupan házi szükségre szorítottatik. Aszarvasmarha folyton élénk kereslet tárgyat képezi. Közönséges rugott borju darabja 18—20 frt, vágó marha 60—70 frt.

Szerkesztői üzenetek.

— Szarvas, Dr. F. Igen: — ha rögtön nem is, de később mindenestre. — Több VIII. oszt. tanulónak: Az ökmányt köszönettel vettem, s a mint helyem lesz a közéletre, azonnal megteszem, mindenestre a nevek előleges beküldése mellett. Különbözik a való érdem felette áll a védelemnek.

HIRDETÉS.

Micskó Gusztáv

b.-csabai kertjében mindenféle cserép- virágok, virág-palánták, nemesített gyümölcsfák és díszbokrok kaphatók; a mintegy 90 faj almából és 70 faj körtéből 5 éves darabok 40 kron, 4 évesek (23) 30 kron, szilvák 3 évesek 30 kron. 1—3 Megrendelések akár irásbeli, akár szóbeli megkeresésre rögtön és pontosan teljesíttetnek.

HIRDETÉSEK.

Braun és Czinczár
 épületfa kereskedők helyben, ajánlnak dúsan ellátott rak-tárok-ból, mindennemű
 fenyőfa-deszkát, léczet, zsendelyt, pallót, épület-gerendát
 és
 tölgyfa-pallókat
 készpénz és törlesztés mellett feltűnő olcsó árakon.

Gyulán néhay **MAYER IGNÁCZNAK** a németvárosi főutczán levő téres háza, egy a városhoz közel a ref. temető melletti
járandóság és két szöllő
 szabad kézből eladó.
 Tudakozódhatni a házban lakó örökösöknél 1029. sz. a. (18) 2—3

Özv. Ranek Ignátnénál
 egy jó karban levő
varrógép
 jutányos áron eladó.
 Értekezhetni a tulajdonos-nővel Gyulán adóhivatal utczában. (19) 2—3

Lyukas fogak kitöltésére
 határozottab és jobb szer nines, mint dr. Popp J. G. cs. kir. udv. fogorvos fogplombéja (Bécs, Stadt, Bognergasse Nr. 2), melyet mindenki maga egész könnyen és fájdalom nélkül a lyukas fogba illeszthet, mely aztán szilárdul a fogmaradékkal és foghússal összerossa, a fog tovább romlaszt megfogadja s a fájdalom megszűnteti. (2) 4—29

Anatherin-szajviz
 Dr. Popp J. G. cs. kir. udv. fogorvosól. Bécsben, Stadt Bognergasse Nr. 2.

üvegekben 1 frt 40 kr a legkifejebb szer eszios fogpajdalmakban, gyuladasoknál, a foghús dagasztatás scheinél; fölolvastva a letezo fogkovet és megkádalyozza annak új képzodesét; az inogó fogakat a foghús erősítése által szilárdítja; s midőn a fogat és foghús minden arthalmas anyagot megisztítja szajnak kellemes frisseséget kölcsönöz és már rövid használat után eltávolítja a kellemetlen szagot

Anatherin-fogpasta
 Dr. Popp J. G. cs. kir. udv. fogorvos Bécsben.
 Ezen készítmény a lehető frissességét és tisztaságát fenntartja, azonkívül a fogaknak he féhérséget kölcsönöz, azok romlaszt megkádalyozza és a foghúst erősíti

Dr. Popp J. G. növény-fogpora.
 A fogakat oly szepen tisztítja, hogy a napokontenti használatát által nemcsak a közönséges fogko eltávolítottik, hanem a fogak zománca és fionomsága is mindinkább tökéletesül.

Szabados Antal háza Gyulán
 mely előtt hetivásár alkalmával a sertés- országos vásár alkalmával pedig a bővásár van 482. sz. a. jól felszerelt állványú bolttal szent György naptól fogva bérbe adó 3 évre. — Értekezhetni a fenti tulajdonossal. (14) 3—3

Házeladás.
 Széchenyi utca 966-dik sz. alatti lakház volt Szulimán-féle, Simay Lajos tulajdona
 haszonbérbe vagy örök áron eladó. — Értekezhetni SIMAY Lajosnál B.-Csabán. (12) 3—6

Szállítási és előfogatozási üzlet megnyitása!
 Alólirottak a t. cz. közönséget tisztelttel értesítjük, miszerint a városi előfogatozást f. évi február 1-től haszonbérbe vettük, mivel fogva ellátuk magunkat a szükséges számú jó lovakkal, hintókkal, fedeles és nyitott koscsikkal, hogy a t. cz. közönség igényeinek minden tekintetben megfelelni képesek lehessünk. — Egyuttal tudatjuk, miszerint **GROSZ JÓZSEF** helybeli szállítóval szövetségbe, szállítási és bizományi üzletet is nyitottunk, a melyben mindennemű árak, vagy személyek szállítását nemcsak a vasútra, bárhova elfogadjuk. A megrendelések mindenkor a városháza kissebb épületében teendők.
 Áránk jutányosságáról biztosítva kerjük a n. é. közönség becses pártolását.
 (15) 3—3 **Bleyer Ede, Braun Dávid.**

Tenyész bika eladás.
 A bekései uradalomhoz tartozó FÖLDVÁRI pusztán 4. év márczius hó 4-én délelőtti 10 órakor 2 db négy éves, 8 db három éves és 2 db két éves tiszta magyar fajú tenyész bika nyilvános árverés útján el fog adatni. Bővebb felvilágosítás a bekései tisztartóságánál nyerhető.
 Bécs, 1875. február 12.
Wieland János. tisztartó. (22) 1—2

Oppenhauser háza
 Gyulán, a vásártéren 569. sz. a., egészben vagy részletesen haszonbérbe adandó ki. (13) 2—3

Alólirottánál Mezőberényben egy jó karban lévő
TEKE ASZTAL
 a hozzá tartozó kellekkel, szabad kézből eladó. — Értekezhetni, személyesen vagy levél útján a tulajdonossal.
Alt Mátyás. (21) 1—3

RÓSA L. J.
 vegyészeti termények gyára
Budapesten
 borkövet, borsavat, meszet, borseprőt folyékony és sajtolt (nedves és száraz állapotban) vesz.